

Voorwoord bij het leerlingenboek

Deze AMV-methode is geschreven omdat er een leemte was in specifiek materiaal voor volwassenen.

De theoretische invulling is bewust eenvoudig gehouden. Voor hongerigen geven we meer literatuur over bepaalde onderwerpen in de voetnoten. Voorkeur ging eerst naar Nederlandstalige literatuur en in tweede instantie naar anderstalig.

“Googelaars” en “wikipediasten” vinden ongetwijfeld hun weg naar meer.

De audiovoorbeelden hebben steeds twee maten voorspel zodat je als student voorbereid bent op tempo en toonhoogte. In het leerlingenboek staan die niet in de partituur. De audio-oefen-cd wil je helpen bij het oefenen. Deze bevat een selectie van de zanglessen als karaoke-versie. Op de website van de uitgever vind je alle zangoefeningen met begeleiding als MP3. Van de nummers die niet op CD staan vind je nog een karaoke-versie op de website.

De voorbeelden in het theoriedeel zijn gekozen uit een zo ruim mogelijk gebied: vokaal, instrumentaal, klassiek, volksmuziek en jazz-pop-rock.

Er is gekozen voor een uitgave waarbij je de theoriebladen elk jaar kunt overnemen naar de volgende jaren zodat de begrippen steeds binnen handbereik blijven.

Italiaanse tempo-aanduidingen worden niet als afzonderlijk lesonderwerp beschouwd. De leerkracht verklaart de term wanneer dit voorkomt. Een overzichtlijst vind je terug in de laatste theorieles.

Bij de ritmische en melo-ritmische dictees is een verbeterlijn (VL) voorzien. Op die manier kunnen de studenten hun versie van het dictee laten staan op de bovenste balk en de verbeterde versie aanvullen op de onderste balk.

Muziek is een taal. Zoals bij elke taal hang het succes grotendeels af van de studietijd die je er aan besteedt. Musiceren is een vaardigheid, een ambacht. Veel herhalen is kenmerkend voor het leren van een ambacht. *Repetitio mater studiorum* zei men ooit: de herhaling is de moeder van studies. Voorzie dus dagelijks een portie AMV.

Heb je opmerkingen over deze methode: laat het ons weten. Latere gebruikers van deze methode zullen u hier dankbaar voor zijn. Feedback, aanbevelingen, opmerkingen en zelfs positieve punten kun je kwijt bij de uitgever. www.goldenrivermusic.be

Mei 2009

Tinne en Ronny

AMV COMPLEET

AUTEURS : TINNE DE GROOT EN RONNY PLOVIE

CD OPNAME : JOHAN DE MAEYER

ILLUSTRATIES : TIM ACKE

LAYOUT : RIK VERCRUYSE

© GOLDEN RIVER MUSIC

GOLDEN RIVER MUSIC

KORTE HAAGSTRAAT 13

(B) 9200 DENDERMONDE

TEL/FAX (+32)(0)52 22 11 87

E-MAIL : GOLDENRIVERMUSIC@SKYNET.BE

WWW.GOLDENRIVERMUSIC.BE

INHOUD

A. THEORIE

B. ZANGLESSEN EN RITMISCHE OEFENINGEN

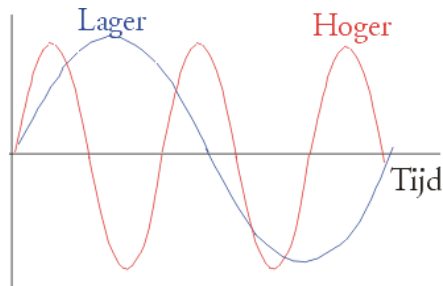
C. GEHOOR

D. OEFENINGEN

1. In leiding
2. Maat en ritme : - de maat $\frac{2}{4}$
-
3. Melodie : sol – mi
4. Maat en ritme :
5. Melodie : la
6. Symbolen en tekens : herhalingstekens / voltateken
7. Melodie : hoge do
8. Dynamiek : piano - forte
9. Melodie : lage re en lage do – pentatoniek
10. Herhaling
11. Maat en ritme : de maat $\frac{2}{4}$: / ademhalingstekens
12. Dynamiek : mezzo forte / zinsboog
13. Maat en ritme : de maat $\frac{2}{4}$:
14. Dynamiek : crescendo / decrescendo
15. Maat en ritme : de maat $\frac{2}{4}$: de opmaat / fermate
16. Melodie : fa
17. Melodie : si / da capo al fine
18. Melodie : toonladder van do groot / tonica – mediant – dominant
19. Melodie : hoge re en hoge mi
20. Maat en ritme : de maat $\frac{6}{8}$: /
21. Maat en ritme : de maat $\frac{6}{8}$: /
22. Melodie : Intervallen : grote en kleine secunden / coda-teken
23. Melodie : Intervallen : grote en kleine tertsen / drieklanken
24. Dynamiek : staccato / legato
25. Maat en ritme : de maat $\frac{2}{4}$:
26. Maat en ritme : de maat $\frac{2}{4}$:
27. Melodie : de fa-sleutel : fa – la – do
28. Maat en ritme : de maat $\frac{2}{4}$:
29. Melodie : de fa-sleutel : sol - si
30. Melodie : de toonladder van fa groot en sol groot / $\sharp$, $\flat$, herstellingstekens
31. Maat en ritme : de maat $\frac{2}{4}$: – koppeltteken
32. Maat en ritme : de maat $\frac{3}{4}$: + verzendingstekens
33. Melodie : de fa-sleutel : mi – re – do
34. Melodie : Intervallen : reine prime – reine kwart – reine kwint – rein octaaf / verzendingstekens
35. Maat en ritme : de maat $\frac{6}{8}$:
36. Melodie : de kleine tertstonladders : la klein – re klein – mi klein / leidtoon / ondertonica
37. Maat en ritme : de maat $\frac{6}{8}$:
38. Melodie : de fa-sleutel : lage si en hoge re
+
39. Maat en ritme : de maat $\frac{6}{8}$:
40. Maat en ritme : De maat $\frac{4}{4}$:
41. Maat en ritme : de maat $\frac{6}{8}$:
42. Maat en ritme : de syncope in $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$ en $\frac{4}{4}$
43. Herhaling + toontrapbenamingen

Een toon is een geluid met een vaste frequentie.
Om de tonen in de muziek te benoemen, gebruiken we noten (vb. sol – mi)
De noten worden geplaatst op een notenbalk.
Aan het begin van iedere notenbalk plaatsen we een sleutel die de toonhoogte en notennaam vastlegt (hier solsleutel).

Naarmate de frequentie toeneemt klinkt een geluid hoger.
Een hoge toon heeft meer trillingen per seconde dan een lage toon.

Zo heeft een hoog klinkende piccolo een hele hoge frequentie met duizenden trillingen per seconde. Het geluid van een tuba daarentegen klinkt veel lager en heeft dus ook een hele lage frequentie (objectief).

LES 4. MAAT EN RITME: DE HALVE NOOT EN DE HALVE RUST

Een halve noot (♩) duurt in de maat $\frac{2}{4}$ twee tellen.

Een halve rust (—) is een pauze in een stuk die in de maat $\frac{2}{4}$ ook 2 tellen duurt.

LES 5. MELODIE : LA

De noot la vinden we op de notenbalk (althans in de solsleutel) terug tussen de 2de en de 3de lijn.

Met sol-mi leerden we de koekoeksters reeds kennen.

De noten mi - sol – la vormen samen de zogenaamde “kleuterdeun”.

Ontelbare kinderliedjes en aftelrijmpjes worden met enkel deze drie noten gezongen.

Eén van de grootste pedagogen die bezig was met de ontwikkeling van de muziekpedagogie blijft ongetwijfeld Carl Orff⁶. In 1924 richtte Orff in München de Güntherschule op waar hij – samen met Sachs en Maendler – het Orff-Schulwerk ontwikkelde.

⁶ HERSDORFF, L. Carl Orff in Selbstzeugnissen und Bilddokumenten, Rowohlt, 2002

LES 10. HERHALING

a. Maat en ritme

Maat $\frac{2}{4}$ = 2 tellen in 1 maat, elke tel heeft de waarde van een

kwartnoot ( )

Kwartnoot ( ) = kwartrust = ♩ = 1 tel

Halve noot ( ) = halve rust = ♭ = 2 tellen

Twee achtste noten ( ) = samen 1 tel

Eén achtste noot ( ) = $\frac{1}{2}$ tel

b. Melodie

Een toon is een geluid met een vaste frequentie. Om de tonen in de muziek te benoemen, gebruiken we noten (vb. sol - mi - la). De noten worden geplaatst op een notenbalk. Aan het begin van iedere notenbalk plaatsen we een sleutel die de toonhoogte en notennaam vastlegt (hier solsleutel).

c. Symbolen en tekens

- Herhalingsteken = ||: $:||$ = het stuk dat tussen de twee tekens staat wordt twee keer uitgevoerd

- Voltateken = bij herhaling wordt 1 overgeslagen en gaat men meteen naar 2.

- Dynamiek

* piano = zacht

* forte = luid / sterk

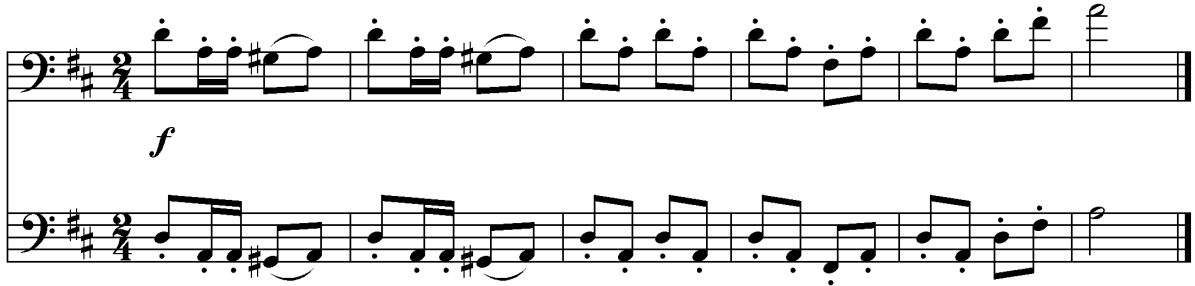

LES 24. STACCATO - LEGATO

Staccato en *legato* zijn beiden muziektermen die elkaars tegenovergestelde zijn.

Staccato geeft aan dat de noten kort moeten gespeeld worden en wordt aangegeven door een punt onder of boven de noot. Niet verwarren met een punt achter de noot, welke de noot verlengt !

Staccato komt, zoals veel muziektermen, uit het Italiaans (*staccare*, wat losmaken betekent).

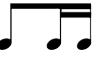

Franz Schubert (1797-1828), Militaire Mars op.51 nr 1, D. 733 .

Legato, wat gebonden betekent, zagen we reeds in les 12.

Niet te verwarren met het koppelteken (zie verder) wat twee gelijknamige noten verbindt en verlengt.

LES 25. MAAT EN RITME :

We kennen reeds de ritmes en , als we nu een halve tel nemen van het ene ritme en een halve tel van het andere ritme, krijgen we weer een nieuwe ritmische combinatie nl. .

In de literatuur kennen we dit ritme als daktyle.

Dit ritme duurt eveneens 1 tel .

Zie voorbeeld van vorige les: Franz Schubert (1797-1828), Militaire Mars op.51 nr 1, D. 733.

LES 26. DE HOPFIGUUR

Als we een punt achter de noot plaatsen, verlengt deze punt de noot waar ze achter staat met de helft van haar waarde.

Als we een achtste noot met een punt verlengen, wordt deze noot dus verlengd met een zestiende noot.

Een gepunteerde achtste noot + een zestiende noot, ook wel hopfiguur genoemd ( ), duurt één tel in de maat $\frac{2}{4}$.

LES 35. MAAT EN RITME: DE MAAT 6/8 ( )

Net zoals in de maten $\frac{2}{4}$ en $\frac{3}{4}$ kunnen we in de maat $\frac{6}{8}$ spelen met de verhoudingen van de verschillende notenwaarden en rusten.

Drie achtste noten ( ) duren even lang als zes zestiende noten ( ).

Een noot kan ook altijd vervangen worden door een rust van dezelfde waarde.

( )

Luigi Denza (1846-1922): Funiculi Funicula.

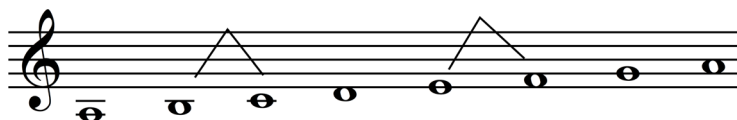
LES 36. DE KLEINE TERTSTOONLADDER VAN LA - RE EN MI. LEIDTOON EN ONDERTONICA

De toonladder van do is een grote tertstoonladder omdat ze begint met een grote terts nl. do – mi.

Logischerwijs zal een kleine tertstoonladder beginnen met een kleine terts.

In een kleine tertstoonladder vinden we de halve tonen terug tussen II-III en V-VI.

De eenvoudigste kleine tertstoonladder is die van la klein omdat de natuurlijke halve tonen tussen II-III en V-VI liggen en je dus geen wijzigingstekens hoeft te gebruiken.

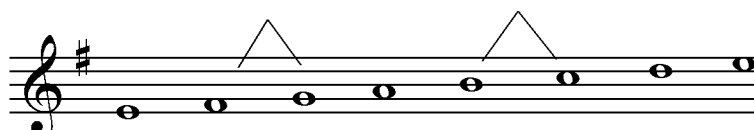
La klein is de aanverwante toonaard van do groot omdat ze – net zoals do groot – geen voortekening heeft en omdat ze dezelfde halve tonen heeft nl. mi-fa en si-do.

De aanverwante kleine toonaard vinden we altijd een kleine terts lager dan de grondhooft van de grote.

Kleine terts lager dan do is la.

De toonladder van sol groot heeft een fa # als voortekening. De aanverwante kleine zal dus ook een fa # als voortekening hebben.

Een kleine terts lager dan sol is mi, dus mi klein is de aanverwante kleine tertstoonladder van sol groot.

LES 10

A)

 $2dx \int$

B)

C)

$$f$$

p

D)

$$f$$

E)

Andante

The first staff of music is in G major (one flat) and 2/4 time. It begins with a quarter note G, followed by a quarter note A, a quarter note B-flat, and a quarter note G. This is followed by an eighth note G and an eighth note A, then a quarter note B-flat, a quarter note G, and a quarter rest. The melody continues with a quarter note G, a quarter note A, a quarter note B-flat, and a quarter note G. This is followed by an eighth note G and an eighth note A, then a quarter note B-flat, a quarter note G, and a quarter note A. The staff ends with a repeat sign.

LES 14

A)

Lento

CD N° 29

B)

CD N° 30

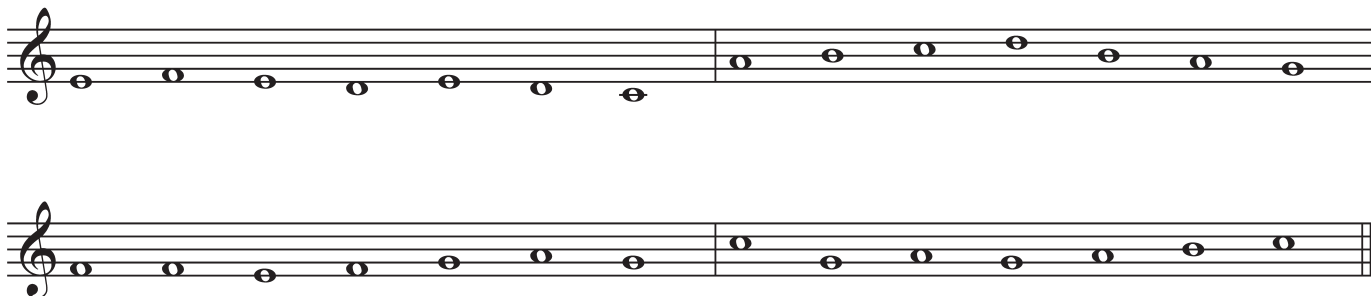
C)

LES 22

A)

B)

C)

 CD n° 45

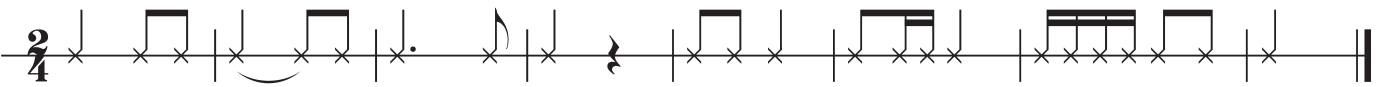
D)

 CD n° 46

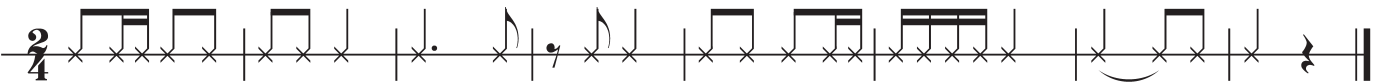

D.C. al

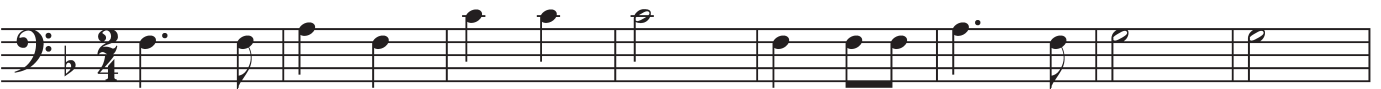
LES 31

B)

D)

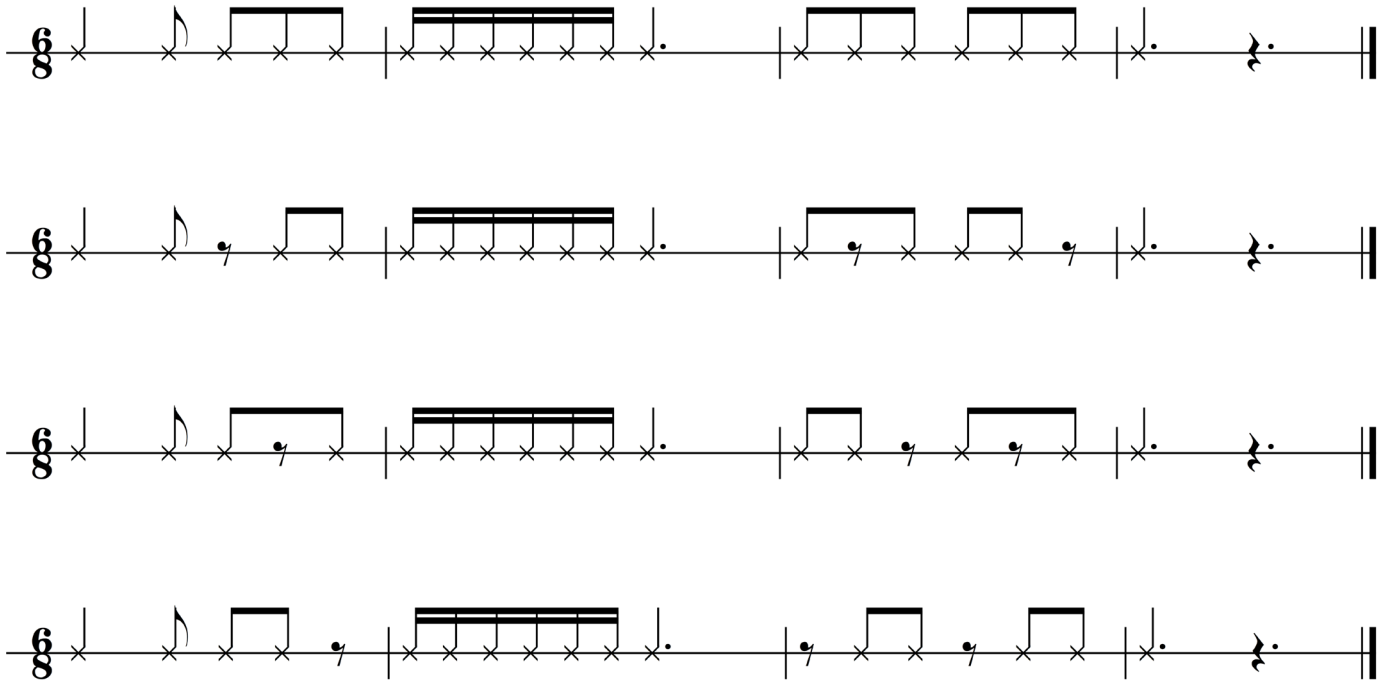

E)

LES 35

A)

B)

 CD n° 71

C)

 CD n° 72

D)

LES 43

A)

First system of musical notation for exercise A. It consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef, both with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 2/4. The melody in the treble clef features eighth and sixteenth notes, including a triplet of eighth notes. The bass line consists of quarter and eighth notes. The system concludes with a double bar line and the word "Fine" written above and below the staff.

Second system of musical notation for exercise A. It continues the grand staff from the first system. The melody and bass line follow a similar pattern of eighth and sixteenth notes. The system concludes with a double bar line and the word "D.C." (Da Capo) written above and below the staff.

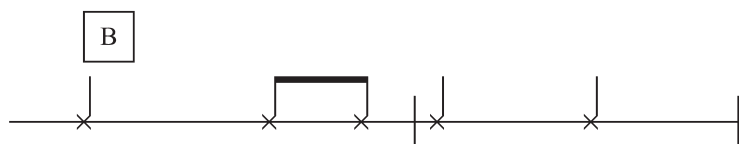
B)

 CD N° 87

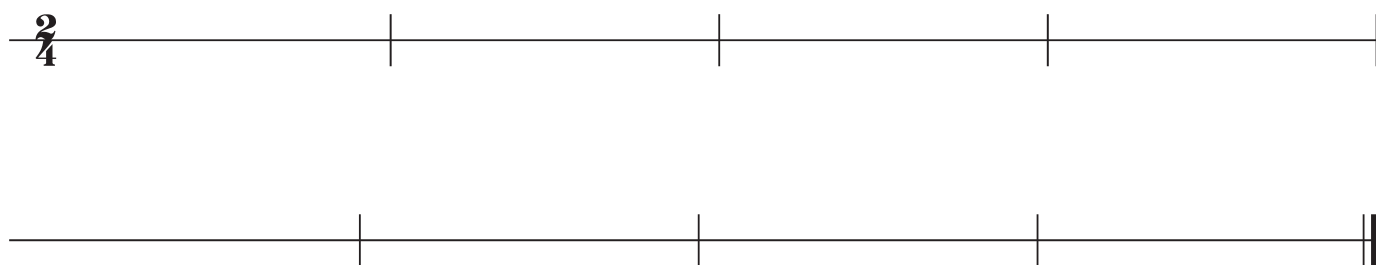
Four systems of musical notation for exercise B. The first system is in bass clef with a 6/8 time signature. The subsequent three systems are in treble clef. The music consists of a single melodic line with eighth and sixteenth notes. The exercise concludes with a double bar line.

LES 2

A) HERKENNINGSDICTEE

Oplossing:

LES 25

A) RITMISCH DICTEE

Two staves of music in 2/4 time. The first staff has a treble clef and a 2/4 time signature. The second staff has a bass clef and a 2/4 time signature. Both staves are empty, with vertical bar lines indicating the 4-beat structure of the 2/4 measure.

B) HERKENNINGSDICTEE

Two staves of music in 2/4 time. The first staff has a treble clef and a 2/4 time signature. The second staff has a bass clef and a 2/4 time signature. Both staves contain rhythmic patterns marked with 'x' and labeled A, B, C, and D. Pattern A is a quarter note followed by two eighth notes. Pattern B is a quarter note followed by two eighth notes. Pattern C is a quarter note followed by two eighth notes. Pattern D is a quarter note followed by two eighth notes.

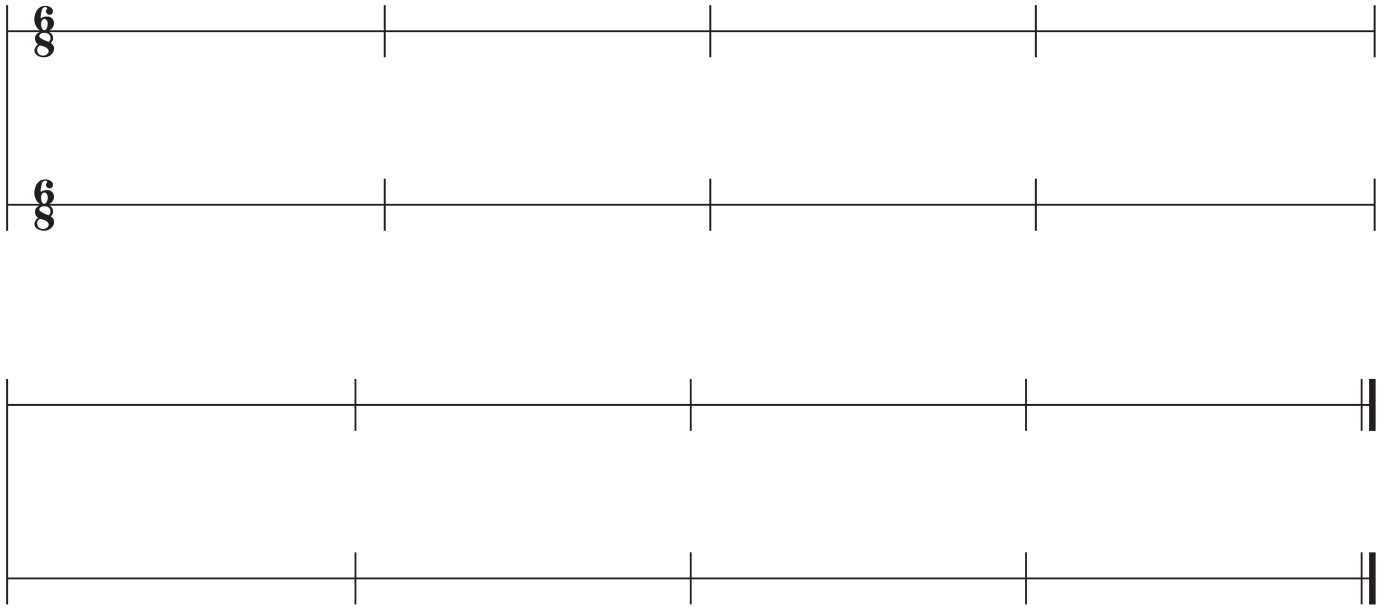
Oplossing:

☐ ☐ ☐ ☐

Two empty staves of music in 2/4 time. The first staff has a treble clef and a 2/4 time signature. The second staff has a bass clef and a 2/4 time signature. Both staves are empty, with vertical bar lines indicating the 4-beat structure of the 2/4 measure.

LES 35

A) RITMISCH DICTEE

B) Staar de gespeelde stukken in de maat $\frac{2}{4}$ of $\frac{6}{8}$?

1	5 .....
2	6 .....
3	7 .....
4	8 .....

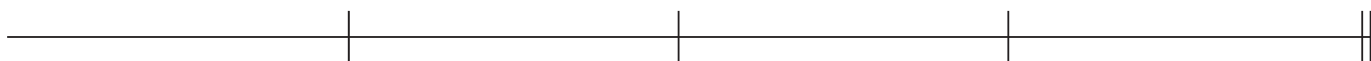

LES 2

A) Plaats maatstrepen.

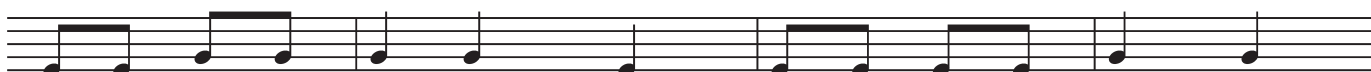

B) Schrijf een ritmische zin van 8 maten.

LES 3

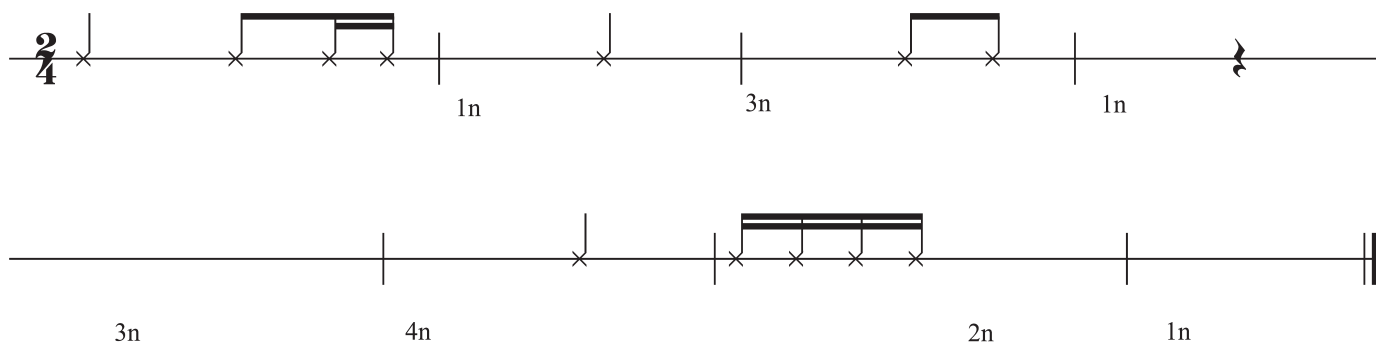
Verbeter:

LES 25

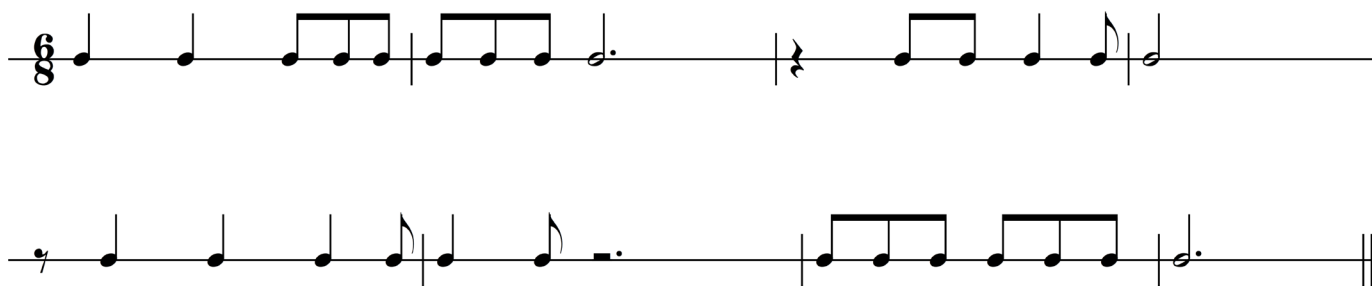
A) Vul aan met het gevraagde: 1n wil zeggen: vul aan met 1 noot.

B) Verbeter.

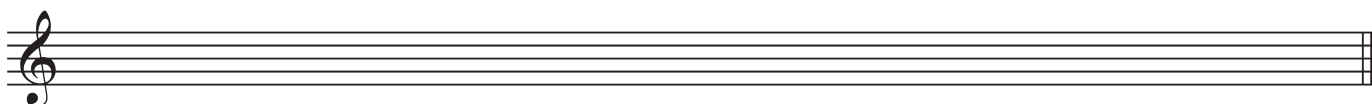
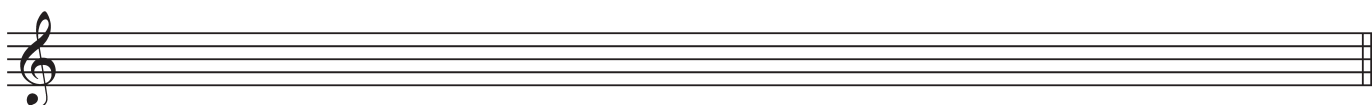
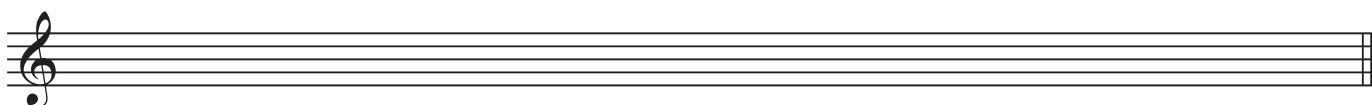

B) Verbeter.

LES 36

A) Noteer telkens de aanverwante toonladder. Duid in alle toonladders de hele en halve tonen aan.

B) Omcirkel in bovenstaande opgave in de grote tertstoonladder de leidtoon.